

TRANČÍKOVÁ proti Slovenskej republike

rozsudok z 13. januára 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 17127/12, podanej proti Slovenskej republike 21. marca 2012 slovenskou štátnou občiankou, pani Mírou Trančíkovou. Sťažovateľka žalovala Slovenskú republiku podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, namietajúc, že vyjadrenie odporcu k jej odvolaniu jej nebolo doručené, že odvolanie nebolo prejednané na ústnom pojednávaní a že rozsudok odvolacieho súdu nebol vyhlásený verejne.

Sťažovateľka v roku 2007 podala žalobu o vydanie motorového vozidla. Okresný súd Trnava v roku 2009 žalobu zamietol a sťažovateľka podala odvolanie. V odpovedi na výzvu súdu uviedla, že nesúhlasí s rozhodnutím o jej odvolaní bez nariadenia ústneho pojednávania. Odporca predložil svoje vyjadrenie k odvolaniu. Podľa písomného záznamu a zápisnice bol na úradnej tabuli Krajského súdu v Trnave vyvesený oznam, podľa ktorého malo byť o odvolaní rozhodnuté bez nariadenia ústneho pojednávania 27. októbra 2010 a rozsudok bol v ten deň verejne vyhlásený. Týmto rozsudkom krajský súd zamietol sťažovateľkine odvolanie. Následne sťažovateľka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd v roku 2011 odmietol bez preskúmania merita veci na neverejnom zasadnutí. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd v júli 2011 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Súd rozsudkom z 13. januára 2015 vyhlásil námietku týkajúcu sa údajného nesplnenia povinnosti verejne vyhlásiť rozsudok v konaní o sťažovateľkinom odvolaní za neprijateľnú a zvyšok sťažnosti za prijateľný.

Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Súd sa najskôr zaoberal námietkou týkajúcou sa nedoručenia odporcovho vyjadrenia sťažovateľke. Aj keď podľa vlády predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové argumenty okrem tých, ktoré už boli predložené v rámci prvostupňového konania, Súd konštatoval, že požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to aj napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu. Súd nezistil, že by existovali akékoľvek osobitné okolnosti, vzhľadom na ktoré vyjadrenie odporcu nemalo byť sťažovateľke doručené. Predovšetkým nebolo preukázané, že umožnenie sťažovateľke oboznámiť sa s vyjadrením odporcu a prípadne sa k nemu vyjadriť by nemalo žiaden vplyv na výsledok konania. Súd preto dospel k záveru, že opomenutie povinnosti doručiť rovnopis odporcovho vyjadrenia sťažovateľke predstavovalo popretie jej práva na spravodlivé konanie. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru**. Súd nepovažoval za potrebné samostatne preskúmať námietku, že pred odvolacím súdom sa neuskutočnilo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka si neuplatnila nárok na spravodlivé zadosťučinenie, Súd jej žiadne odškodnenie nepriznal.

HOHOLM proti Slovenskej republike

rozsudok z 13. januára 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 35632/13, podanej proti Slovenskej republike 30. mája 2013 nórsnym štátnym občanom, pánom Tommym Hoholmom. Skutkové okolnosti

prípade možno zhrnúť nasledovne. Sťažovateľ sa v roku 2000 oženil so Slovenkou a počas manželstva sa im narodili dve deti. Rodina žila v Nórsku spolu do roku 2004, kedy sa manželia od seba úradne odlúčili. V júli 2005 matka s oboma deťmi odišla na Slovensko. Sťažovateľ v decembri 2005 inicioval konanie o návrat detí do Nórska podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „Haagsky dohovor“). Počas konania bolo trikrát zrušené právoplatné rozhodnutie vo veci samej, raz na základe sťažovateľom úspešne podanej ústavnej sťažnosti a dvakrát najvyšším súdom na základe dovolania a mimoriadneho dovolania. Konanie sa skončilo v decembri 2012, trvalo teda 7 rokov.

Sťažovateľ v septembri 2012 podal druhú ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal neprimeranú dĺžku konania. Ústavný súd sťažnosť odmietol. V čase rozhodovania ústavného súdu prebiehalo pred krajským súdom konanie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z novembra 2011. Pokiaľ ide o dĺžku konania, ústavný súd konštatoval, že v čase podania sťažnosti najvyšší súd ani okresný súd už vo veci nekonali, a teda preskúmanie dĺžky konania pred týmito súdmi by už nemohlo slúžiť k jeho urýchleniu. Ďalej uviedol, že dĺžka konania pred krajským súdom bola relatívne krátka, preto túto časť sťažnosti považoval za zjavne neopodstatnenú. Pokiaľ ide o sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu, ústavný súd ju považoval za podanú oneskorene. Sťažnosť vo vzťahu k záverom okresného súdu považoval vzhľadom na prebiehajúce odvolacie konanie za predčasnú.

Sťažovateľ sa pred Súdom sťažoval podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru na neprimeranú dĺžku konania. Ďalej namietal nespravodlivosť konania a porušenie práva na rešpektovanie rodinného života v zmysle článku 8 Dohovoru, ako aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru vo vzťahu k namietaným porušeniam práv.

Súd rozsudkom z 13. januára 2015 vyhlásil sťažnosť podľa článkov 6 ods. 1 a 13, týkajúcu sa dĺžky konania a namietaného chýbajúceho účinného prostriedku nápravy za prijateľnú. Zvyšok sťažnosti odmietol pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti na dĺžku konania Súd dospel k záveru, že prípad nebol skutkovo ani právne zložitý a že sťažovateľ k dĺžke konania neprispel. Pokiaľ ide o postup orgánov, Súd konštatoval, že právoplatné rozhodnutia vydané v dvojstupňovom konaní pred všeobecnými súdmi boli opakovane zrušené v dôsledku využitia mimoriadnych prostriedkov nápravy. Pripomenul dôležitosť plynutia času v konaniach podľa Haagskeho dohovoru a poznamenal, že aj v tomto prípade sa zdá, že čas bol určujúci pri konečnom rozhodnutí vo veci. Dospel preto k záveru, že dĺžka predmetného konania bola neprimeraná. Čo sa týka článku 13 Dohovoru, Súd poukázal na skutočnosť, že ústavný súd nepreskúmal celkovú dĺžku konania, hoci formulácia sťažovateľovej ústavnej sťažnosti tomu nebránila a považoval tento postup za nesúladný s kritériami Dohovoru. Sťažovateľ preto nemohol mať úžitok z „účinného prostriedku nápravy“ v zmysle judikatúry Súdu. Z uvedených dôvodov Súd konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru posudzovaného samostatne i v spojení s článkom 13 Dohovoru.**

Vzhľadom na to, že sťažovateľ si neuplatnil nárok na spravodlivé zadostučinenie, Súd mu žiadne odškodnenie nepriznal.

MASLÁK proti Slovenskej republike

rozsudok z 28. apríla 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 15259/11, podanej proti Slovenskej republike 26. februára 2011 slovenským štátnym občanom, pánom Miroslavom Maslákom. Sťažovateľ podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru namietal, že v nadväznosti na jeho žiadosť o prepustenie z väzby z mája 2009 nebolo o zákonnosti jeho väzby rozhodnuté urýchlene. Ďalej podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru namietal, že vo vzťahu k údajnému porušeniu práva podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru mu bolo odopreté vymožitelné právo na odškodnenie.

Prípacom sťažovateľa sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy, ten však ústavnú sťažnosť v júni 2010 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný súd konštatoval, že akékoľvek prietahy súvisiace s rozhodovaním o námietkach zaujatosti boli pričítateľné sťažovateľovi. Hoci poznamenal, že pri doručovaní uznesenia špeciálneho súdu sťažovateľovi boli prietahy spôsobené nedostatkom koordinácie medzi dotknutými orgánmi, dospel k záveru, že prietahy pričítateľné týmto orgánom nepresahovali ústavne relevantný prah.

Súd rozsudkom z 28. apríla 2015 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd poznamenal, že posudzované obdobie rozhodovania špeciálneho súdu a najvyššieho súdu trvalo 3 mesiace a 8 dní na dvoch stupňoch konania, hoci väzobná vec nebola osobitne zložitá. Ďalej prihliadol na poznámku v rozhodnutí ústavného súdu, že zdĺhavejšie doručovanie rozhodnutí sťažovateľovi a jeho obhajcovi bolo spôsobené nedostatkom koordinácie medzi jednotlivými orgánmi. Napriek určitým prietahom pričítateľným sťažovateľovi Súd s poukazom na svoju judikatúru dospel k záveru, že o sťažovateľovej väzbe nebolo rozhodnuté urýchlene, a teda **došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru**. Ďalej dospel k záveru, že vo vzťahu k zistenému porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru sťažovateľ nemal k dispozícii vymožitelné právo na odškodnenie a z tohto dôvodu konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 5 Dohovoru**.

Sťažovateľ si uplatnil 5 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Okrem toho si uplatnil 2 500 EUR ako náhradu za náklady a výdavky vynaložené pred vnútroštátnymi súdmi a pred Súdom. Súd priznal sťažovateľovi 5 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 1 500 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

ŠABLIJ proti Slovenskej republike

rozsudok z 28. apríla 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 78129/11, podanej proti Slovenskej republike 18. decembra 2011 ukrajinským štátnym občanom, pánom Nikolajom Šablijom. Sťažovateľ podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru namietal, že dĺžka konania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo septembra 2010 bola nezlučiteľná s požiadavkou „urýchllosti“ konania. Ďalej podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru namietal, že mu v tomto ohľade nebolo priznané žiadne primerané finančné zadostučinenie, a to napriek tomu, že ústavný súd nálezom konštatoval porušenie jeho práv v kontexte nedodržania požiadavky „urýchllosti“ konania pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Súd rozsudkom z 28. apríla 2015 spojil skúmanie podstaty sťažnosti s námietkou vlády podľa článku 34 Dohovoru a sťažnosť vyhlásil za prijateľnú.

Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá s odkazom na nález ústavného súdu tvrdila, že náprava, ktorá bola poskytnutá sťažovateľovi na vnútroštátnej úrovni v podobe konštatovania porušenia práv sťažovateľa podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bola dostatočná, a že sa mohol domáhať náhrady nemajetkovej ujmy prostredníctvom žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd poznamenal, že posudzované obdobie rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby trvalo 154 dní na dvoch stupňoch konania. V súlade s nálezom ústavného súdu, ako aj so svojou vlastnou judikatúrou konštatoval, že predmetné konanie nebolo v súlade s požiadavkou „urýchlenosti“ podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru. Ďalej konštatoval, že značná dĺžka rozhodovania súdov o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby a absencia akýchkoľvek konkrétnych dôvodov na toto predĺženie si vyžadovala nápravu formou finančného odškodnenia. Súd preto dospel k záveru, že sťažovateľa možno aj naďalej považovať za poškodenú osobu. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru**. So zreteľom na tieto závery Súd nepovažoval za potrebné samostatne preskúmať námietku podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru.

Sťažovateľ požadoval 2 380 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Okrem toho si uplatnil 392,73 EUR spolu s 19 % daňou z pridanej hodnoty ako náhradu nákladov a výdavkov vynaložených v konaní pred Súdom. Súd priznal sťažovateľovi v plnom rozsahu nárok z titulu nemajetkovej ujmy vo výške 2 380 EUR a hlavnú časť nároku z titulu nákladov a výdavkov vo výške 392,73 EUR.

YEGOROV proti Slovenskej republike rozsudok z 2. júna 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 27112/11, podanej proti Slovenskej republike 25. marca 2011 ukrajinským štátnym občanom, pánom Volodymyrom Yegorovom. Sťažovateľ namietal porušenie práv podľa článku 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru. Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažovateľ bol pôvodne vzatý do väzby v roku 2002 na základe viacerých obvinení. Pri jeho prepustení bol 16. júla 2010 opätovne vzatý do väzby na základe obvinenia z vraždy, z ktorého bol v roku 2011 oslobodený. V súvislosti s iným trestným činom bol sťažovateľ 29. júla 2011 vzatý do ďalšej väzby, ktorá sa skončila jeho prepustením v roku 2012. Následne bol vzatý do väzby pre obvinenie z inej vraždy a prepustený v septembri 2013 v nadväznosti na nález ústavného súdu z júna 2013, v ktorom ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa podľa článku 5 Dohovoru, avšak sťažovateľovi nepriznal žiadne odškodnenie. Sťažovateľ bol následne administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky.

Sťažovateľ pred Súdom namietal porušenie práv podľa článku 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru. Konkrétne sa sťažoval na nezákonnosť, svojvoľnosť a dĺžku väzby na základe uznesení zo 16. júla 2010 a 29. júla 2011. Tiež namietal, že pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby z júla 2010 neboli dodržané procesné záruky článku 5 ods. 4 Dohovoru. Uvedenými námietkami sťažovateľa sa zaoberal aj ústavný súd, ktorý ústavné sťažnosti sťažovateľa podané v rokoch 2010 a 2011 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Súd rozsudkom z 2. júna 2015 vyhlásil za prijateľné námietky o údajnom nedostatku procesných záruk v konaní o sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby zo 16. júla 2010 a o údajnej svojvoľnosti a neprimeranej dĺžke jeho väzby začatej 29. júla 2011. Zvyšok sťažnosti vyhlásil za neprijateľný.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že sťažovateľ vďaka nálezu ústavného súdu z júna 2013 stratil status poškodenej osoby. V tejto súvislosti poukázal na to, že uvedeným nálezom ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa v inej trestnej veci, že tento nález bol doručený až po prepustení sťažovateľa z väzby začatej v rokoch 2010 a 2011 a že nárok sťažovateľa na finančné zadost'učinenie bol nálezom ústavného súdu zamietnutý. Súd sa nestotožnil ani s argumentáciou vlády o nevyčerpaní prostriedkov nápravy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vo vzťahu k námietke o údajnom nedostatku procesných záruk v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby zo 16. júla 2010 a námietke o údajnej svojvoľnosti a neprimeranej dĺžke jeho väzby začatej 29. júla 2011. Akceptoval však argumentáciu vlády, že sťažovateľ sa mohol domôcť odškodnenia prostredníctvom žaloby podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k údajnej nezákonnosti väzby začatej 16. júla 2010, keďže vo vzťahu k príslušným obvineniam bol v trestnom konaní oslobodený. Námietku sťažovateľa o údajnej nezákonnosti väzby na základe uznesenia z 29. júla 2011 odmietol ako zjavne nepodloženú.

Pokiaľ ide o podstatu námietky týkajúcej sa konania o sťažnosti proti vzatiu do väzby v roku 2010, Súd poukázal na to, že sťažovateľ ihneď po ústnom vyhlásení uznesenia o vzatí do väzby 16. júla 2010 podal ústne do zápisnice sťažnosť s tým, že jej dôvody doplní po doručení písomného vyhotovenia uznesenia. V trojdňovej zákonnej lehote sťažovateľ zaslal súdu písomné podanie, v ktorom uviedol dôvody sťažnosti, avšak okresný súd toto podanie pravdepodobne nepredložil krajskému súdu. Po doručení písomného vyhotovenia uznesenia o vzatí do väzby sťažovateľ zaslal ďalšie vyjadrenie, ktoré bolo okresnému súdu doručené v deň, keď krajský súd sťažnosť zamietol, pričom konštatoval, že sťažovateľ neuviedol žiadne dôvody ku svojej sťažnosti. Aj keď Súd pripustil, že je otázne, či bolo druhé podanie urobené v zákonnej lehote, považoval za rozumné, že sťažovateľ počkal na doručenie písomného vyhotovenia uznesenia o vzatí do väzby za účelom náležitej formulácie dôvodov sťažnosti a zdôraznil, že prvé písomné vyjadrenie sťažovateľa bolo nepochybne podané v príslušnej zákonnej lehote. Vnútroštátne súdy úplne prehliadli písomné podania sťažovateľa a tým bola jeho sťažnosť bezdôvodne degradovaná na čisto formálny prostriedok nápravy. Súd preto dospel k záveru, že konanie o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby nespĺňalo požiadavky vyplývajúce z Dohovoru a konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 4.**

Vo vzťahu k väzbe začatej 29. júla 2011 Súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ bol na Slovensku pozbavený slobody od 25. júna 2002 do 19. septembra 2013, teda na viac ako 11 rokov, predovšetkým na základe početných obvinení, ktoré boli proti nemu vznesené paralelne alebo jedno za druhým. Poukázal na závery najvyššieho súdu v rozhodnutí z februára 2012, že v konaní sa vyskytli závažné procesné pochybenia a jeho pochybnosti, či nie je viac ako desať rokov trvajúca väzba svojvoľná. Ďalej Súd poukázal na nález ústavného súdu z júna 2013, ktorý konštatoval, že relevantné zákonné obmedzenia o maximálnej prípustnej dĺžke väzby nemožno interpretovať tak, že umožňujú väzbu v maximálnej lehote vo vzťahu ku každému individuálnemu obvineniu a že opakované vzatie do väzby na maximálne prípustnú lehotu znovu a znovu (*ad infinitum*) za obvinenia nasledujúce za sebou nie je odôvodnené žiadnym verejným záujmom. Súd poznamenal,

že tieto skutočnosti, ktoré viedli ústavný súd k opätovnému konštatovaniu porušenia sťažovateľových práv podľa článku 5, sú rovnako aplikovateľné na jeho väzbu na základe uznesenia z 29. júla 2011. Súd preto konštatoval, že väzba na základe uznesenia z 29. júla 2011 bola svojvoľná, a teda **došlo k porušeniu článku 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru.**

Sťažovateľ si uplatnil 100 000 EUR ako náhradu majetkovej škody a 150 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Súd zamietol nárok sťažovateľa na náhradu majetkovej škody z dôvodu, že nebol podporený žiadnym dôkazom. Sťažovateľovi priznal 26 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a zvyšok jeho nárokov zamietol.

DRAFT - OVA a. s. proti Slovenskej republike rozsudok z 9. júna 2015

Prípád vznikol na základe sťažnosti č. 72493/10, podanej proti Slovenskej republike 29. novembra 2010 spoločnosťou DRAFT - OVA a. s., založenou v Českej republike so sídlom v Opave. Sťažujúca sa spoločnosť namietala, že zrušením právoplatného a vykonateľného rozsudku v jej prospech po tom, ako bolo podané mimoriadne dovolanie generálnym prokurátorom na podnet druhého účastníka konania, ktorým bola spoločnosť s väčšinovým podielom akcií patriacich štátu, bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru a právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažujúca sa spoločnosť v decembri 2005 podala proti Slovenskému plynárenskému priemyslu návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu v súvislosti so zmenkou vystavenou v roku 1998 bývalým riaditeľom J. D., bývalým ministrom hospodárstva a ministrom financií, v sume približne 11 350 000 EUR. Vo februári 2006 bol vydaný zmenkový platobný rozkaz, ktorý okresný súd v riadnom konaní potvrdil v máji 2007 a odvolací súd v apríli 2009. Tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť. Na podnet Slovenského plynárenského priemyslu však generálny prokurátor napadol rozsudky mimoriadnym dovolaním. Najvyšší súd zrušil rozsudky v máji 2010, akceptujúc argumenty generálneho prokurátora. Prípád vrátil na nižšie súdy, ktoré návrh zamietli. V septembri 2010 sťažujúca sa spoločnosť podala ústavnú sťažnosť, dovoľávajúc sa svojich práv podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a článku 1 Protokolu č. 1. Ústavný súd v januári 2012 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Súd rozsudkom z 9. júna 2015 vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú v rozsahu, v akom bola namierená proti existujúcemu právnemu rámcu *in abstracto* a zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru, Súd v rozsudku poukázal na všeobecné princípy vyplývajúce z jeho judikatúry. Uviedol, že jedným zo základných prvkov vlády práva je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované. Odklon od tohto princípu je odôvodnený iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov zrušovať alebo meniť právoplatné a záväzné súdne rozhodnutia by mala byť vykonávaná iba na účely nápravy základných väd a tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému. Za základné

vady Súd považuje justičné omyly alebo závažné vady súdneho konania, zneužitie právomoci, zjavné pochybenia pri aplikácii hmotného práva alebo akékoľvek iné závažné dôvody vyplývajúce zo záujmov spravodlivosti. Pri aplikácii uvedených princípov na predmetný prípad Súd považoval za relevantné, že spor bol súkromnoprávny a že generálny prokurátor okrem argumentácie použitej v pôvodnom konaní predložil vo svojom mimoriadnom dovolaní ešte ďalšie argumenty. Za relevantné tiež považoval to, že štát mal záujem na výsledku konania z dôvodu väčšinového podielu akcií v žalovanej spoločnosti a v dôsledku ustanovení o odškodnení obsiahnutých v zmluve o privatizácii zostávajúceho podielu akcií a že žalovaný mal priamo dostupný prostriedok nápravy v podobe dovolania. Súd preto dospel k záveru, že neexistovali žiadne okolnosti odôvodňujúce zásah do právoplatného a záväzného rozsudku v prospech sťažujúcej sa spoločnosti a že takýto zásah bol v rozpore s princípom právnej istoty ako aj rovnosti zbraní. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru.**

Vo vzťahu k namietanému porušeniu článku 1 Protokolu č. 1 Súd uviedol, že sťažujúca sa spoločnosť bola veriteľom z právoplatného a záväzného zmenkového platobného rozkazu, ktorý bol zrušený po následnom využití mimoriadneho prostriedku nápravy. Platobný rozkaz predstavoval „majetok“ sťažujúcej sa spoločnosti a jeho zrušenie predstavovalo zásah do tohto majetku. Súd ďalej uviedol, že aj pri úvahách, že takýto zásah môže byť považovaný za súladný so zákonom a slúžiaci verejnému záujmu, vo svetle svojich vyššie uvedených záverov týkajúcich sa porušenia práv sťažujúcej sa spoločnosti podľa článku 6 Dohovoru tento zásah nepovažoval za odôvodnený, nakoľko nebola zachovaná spravodlivá rovnováha a sťažujúca sa spoločnosť musela niesť individuálne a neprimerané bremeno. Z toho dôvodu konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 1 Protokolu č. 1.**

Sťažujúca sa spoločnosť požadovala 25 762 763,22 EUR ako náhradu majetkovej škody a 100 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Okrem toho požadovala 1 017 028,16 EUR ako náhradu za náklady a výdavky vynaložené pred vnútroštátnymi súdmi a pred Súdom a 817,55 EUR za náklady na preklad. Pokiaľ ide o majetkovú škodu, Súd nárok zamietol, keďže sťažujúca sa spoločnosť má podľa § 228 ods. 1 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku právo podať návrh na obnovu konania. Sťažujúcej sa spoločnosti priznal 10 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 817,55 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok jej nárokov zamietol.

PSMA, spol. s r. o. proti Slovenskej republike
rozsudok z 9. júna 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 42533/11, podanej proti Slovenskej republike 6. júla 2011 spoločnosťou PSMA, spol. s r. o. so sídlom v Bratislave. Sťažujúca sa spoločnosť namietala, že zrušením právoplatného a vykonateľného rozsudku vydaného v jej prospech na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom na podnet druhého účastníka konania došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného článkom 6 Dohovoru.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažujúca sa spoločnosť v decembri 2006 podala žalobu proti Slovenskému rozhlasu, v ktorej požadovala odstúpné za vypovedanie zmluvy, ktorú s rádiom uzavrela v roku 1995. V máji a novembri 2007 súdy plne žalobe vyhovelí. Rozsudky nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť. Po podaní mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom na podnet Slovenského rozhlasu však

najvyšší súd v auguste 2009 zrušil tieto rozsudky, pričom uviedol, že nižšie súdy pochybili pri svojom rozhodovaní, nakoľko nepreskúmali platnosť zmluvy ako takej a náležite nepreskúmali platnosť výpovede zo zmluvy. Vec bola preto vrátená na prvostupňový súd, kde konanie stále prebieha. V novembri 2010 sťažujúca sa spoločnosť podala ústavnú sťažnosť, ktorou napadla uznesenie najvyššieho súdu. Odvolala sa na svoje práva na prístup k súdu, rovnosť zbraní, kontradiktórne konanie, právnu istotu a spravodlivé prejednanie veci. Ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Pokiaľ ide o to, že sťažujúca sa spoločnosť namietala mimoriadne dovolanie v jeho princípe, ústavný súd poznamenal, že zákonný rámec na preskúmanie individuálnych sťažností mu neumožňuje preskúmať súlad zákonov s ústavou a medzinárodnými nástrojmi ako takými. Čo sa týka namietaného postupu generálneho prokurátora, ústavný súd poznamenal, že sťažujúca sa spoločnosť smerovala petit svojej sťažnosti iba voči najvyššiemu súdu. Pokiaľ ide o zvyšok sťažnosti týkajúci sa najvyššieho súdu, ústavný súd nezistil žiadnu ústavne relevantnú nespravodlivosť, svojvoľnosť alebo nezrovnalosť pri aplikácii relevantných zákonov.

Súd rozsudkom z 9. júna 2015 vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú v rozsahu, v akom bola namierená proti existujúcemu právnemu rámcu *in abstracto* a zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru, Súd v rozsudku poukázal na všeobecné princípy vyplývajúce z jeho judikatúry. Uviedol, že jedným zo základných prvkov vlády práva je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované. Odsklon od tohto princípu je odôvodnený iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov zrušovať alebo meniť právoplatné a záväzné súdne rozhodnutia by mala byť vykonávaná iba na účely nápravy základných väd a tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému. Za základné vady Súd považuje justičné omyly alebo závažné vady súdneho konania, zneužitie právomoci, zjavné pochybenia pri aplikácii hmotného práva alebo akékoľvek iné závažné dôvody vyplývajúce zo záujmov spravodlivosti. Pri aplikácii uvedených princípov na predmetný prípad Súd poznamenal, že sťažujúca sa spoločnosť vo svojom stanovisku k mimoriadnemu dovolaniu jasne tvrdila, že toto nebolo prípustné, pretože ochrana práv žalovaného mohla byť dosiahnutá inými prostriedkami, konkrétne (riadnym) dovolaním a že motívom žalovaného uplatňovať si svoje práva prostredníctvom mimoriadneho dovolania bolo iba vyhnutie sa plateniu súdneho poplatku. Súd poukázal na skutočnosť, že tieto argumenty sťažujúcej sa spoločnosti neboli najvyšším súdom vôbec preskúmané. Ďalej konštatoval, že dôvody, na ktorých bolo mimoriadne dovolanie založené, prekročili dôvody uvedené žalovaným v jeho podnete na jeho podanie a že hlavný dôvod najvyššieho súdu pre vyhovie mimoriadnemu dovolaniu presiahol dôvody, na ktoré sa odvolával generálny prokurátor. Navyše, generálny prokurátor aj najvyšší súd spochybňovali tie aspekty prípadu, ktoré medzi účastníkmi konania neboli sporné. Generálny prokurátor a najvyšší súd tak zasiahli do konania v prospech jedného účastníka konania, a to napriek tomu, že vnútroštátne súdy skonštatovali, že si neuplatňoval svoje práva s náležitou starostlivosťou a napriek tomu, že spor mal výlučne súkromnoprávnu povahu. Súd ďalej konštatoval, že v konaní o mimoriadnom dovolaní neboli predložené žiadne sporné argumenty, ktoré nemohli byť predložené pri predchádzajúcom preskúmaní prípadu na dvoch stupňoch konania. Súd preto dospel k záveru, že v predmetnom prípade neexistovali žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali zásah do právoplatného a záväzného rozsudku v prospech sťažujúcej sa spoločnosti a že zásah bol v rozpore s princípom právnej

istoty, ako aj rovnosti zbraní. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru**.

Sťažujúca sa spoločnosť požadovala 920 732,05 EUR ako náhradu majetkovej škody a 20 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Okrem toho požadovala 26 519,57 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Súd zamietol nárok na náhradu majetkovej škody z dôvodu, že nezistil príčinnú súvislosť medzi zisteným porušením a uplatnenou majetkovou škodou. Sťažujúcej sa spoločnosti priznal 10 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 18 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Zvyšok jej nárokov zamietol.

COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike

rozsudok z 9. júna 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 25132/13, podanej proti Slovenskej republike 5. apríla 2013 spoločnosťou COMPCAR, s. r. o., ktorá namietala, že zrušením právoplatného a vykonateľného rozsudku vydaného v jej prospech po tom, ako bolo podané mimoriadne dovolanie generálnym prokurátorom na podnet druhého účastníka konania, došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného článkom 6 Dohovoru.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažujúca sa spoločnosť v roku 2004 kúpila od štátneho podniku, ktorý bol v konkurze, viacero nehnuteľností. Predaj bol schválený konkurzným súdom a vlastnícke právo prevedené na sťažujúcu sa spoločnosť. V apríli 2008 mesto Košice podalo žalobu na sťažujúcu sa spoločnosť, domáhajúc sa určenia, že je vlastníkom predmetných nehnuteľností. Mesto Košice argumentovalo, že v dôsledku chyby neboli nehnuteľnosti zapísané ako jeho, teda nepatrili predávajúcemu, a preto bol predaj neplatný. Okresný súd a krajský súd rozhodli v prospech sťažujúcej sa spoločnosti. Po podaní mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom na podnet mesta Košice však najvyšší súd v apríli 2012 uvedené rozsudky zrušil. Prípado sa vrátil na prvý stupeň a konanie stále prebieha. V auguste 2012 sťažujúca sa spoločnosť podala ústavnú sťažnosť. Tvrdila, že najvyšší súd protiprávne preskúmal zákonnosť opatrenia konkurzného súdu, čo bolo mimo rámca konkurzného konania neprípustné, ďalej namietala uplynutie príslušných lehôt, porušenie princípu *res iudicata*, ako aj rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci samej. Ústavný súd v októbri 2012 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Nezistil žiadnu ústavne relevantnú svojvoľnosť, nespravodlivosť alebo nezrovnalosť v rozhodnutí a odôvodnení najvyššieho súdu alebo v predmetnom konaní.

Súd rozsudkom z 9. júna 2015 vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú v rozsahu, v akom bola namierená proti existujúcemu právnemu rámcu *in abstracto* a v akom sa týkala toho, že mimoriadne dovolanie bolo podané prvým námestníkom generálneho prokurátora a nie generálnym prokurátorom. Zvyšok sťažnosti vyhlásil za prijateľný.

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru, Súd v rozsudku poukázal na všeobecné princípy vyplývajúce z jeho judikatúry. Uviedol, že jedným zo základných prvkov vlády práva je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované. Odchlon od tohto princípu je odôvodnený iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov zrušovať alebo meniť právoplatné a záväzné súdne rozhodnutia by mala byť vykonávaná iba na účely nápravy základných väd a tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha

medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému. Za základné vady Súd považuje justičné omyly alebo závažné vady súdneho konania, zneužitie právomoci, zjavné pochybenia pri aplikácii hmotného práva alebo akékoľvek iné závažné dôvody vyplývajúce zo záujmov spravodlivosti. Pri aplikácii uvedených princípov na predmetný prípad Súd nebol presvedčený, že „vada pri právnom posúdení“, ktorá bola pričítaná nižším súdom, predstavovala „okolnosti podstatného a naliehavého charakteru“, „závažnú vadu alebo justičný omyl“, ktorý by bol viac ako len „samotná existencia dvoch názorov na vec“. Navyše, zrušenie rozsudkov súdov nižšieho stupňa najvyšším súdom úplne pozbavilo významu celé súdne konanie, ktoré mu predchádzalo a ktoré skončilo rozhodnutím *res iudicata*, ktoré bolo aj čiastočne vykonané. Pri posudzovaní konkrétnych dôsledkov mimoriadneho dovolania a rozhodnutia o ňom na práva sťažujúcej sa spoločnosti podľa Dohovoru Súd poukázal aj na relevantný časový rámec. Podľa § 243g OSP môže byť mimoriadne dovolanie podané do jedného roka od právoplatnosti súdneho rozhodnutia. V posudzovanom prípade bolo mimoriadne dovolanie podané na konci ročnej lehoty a bolo o ňom rozhodnuté o viac ako dva roky a tri mesiace neskôr. Obdobie medzi právoplatnosťou rozsudku a jeho zrušením je o to dôležitejšie, že rozhodnutie najvyššieho súdu z apríla 2012 malo dopad na vec vyriešenú v konkurznom konaní a v správnom konaní týkajúcom sa zápisu vlastníckeho práva na list vlastníctva ešte v roku 2004. Súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu bolo nezlučiteľné s princípom právnej istoty a ako také porušilo právo sťažujúcej sa spoločnosti na spravodlivé konanie. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru**.

Sťažujúca sa spoločnosť požadovala 50 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Súd jej z tohto titulu priznal 7 500 EUR a zvyšok jej nárokov zamietol.

KOVÁROVÁ proti Slovenskej republike rozsudok z 23. júna 2015

Prípad vznikol na základe sťažnosti č. 46564/10, podanej proti Slovenskej republike 3. augusta 2010 slovenskou štátnou občiankou, pani Evou Kovárovou. Sťažovateľka sa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažovala, že rozhodnutia všeobecných súdov o jej nároku boli svojvoľné a že ústavný súd porušil jej právo na prístup k súdu, keď odmietol jej ústavnú sťažnosť vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu ako oneskorenú.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažovateľka podala žalobu proti spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorou sa domáhala určenia, že zhromaždenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov konané 24. apríla 2007 a na ňom prijaté uznesenia sú neplatné. V priebehu konania žalované spoločenstvo zaniklo. Okresný súd konanie zastavil z dôvodu, že odporca zanikol bez právneho nástupcu. Sťažovateľka sa odvolala tvrdiac, že okresný súd nebol oprávnený konanie zastaviť, pretože odporca mal podľa jej názoru právneho nástupcu (nového správcu domu). Opierala sa tiež o skutočnosť, že pred okresným súdom prebiehalo súvisiace konanie, v ktorom sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie súdu, konkrétne otázka platnosti uznesenia o zrušení odporcu. Krajský súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Sťažovateľka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol ako neprípustné.

Prípacom sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy, ktorú v decembri 2009 ústavný súd odmietol. Vo vzťahu k námietkam proti rozhodnutiu krajského súdu konštatoval, že ústavná sťažnosť bola podaná po uplynutí zákonnej

dvojmesačnej lehoty. Časť sťažnosti namierenú proti uzneseniu najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Súd rozsudkom z 23. júna 2015 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, Súd poznamenal, že sťažovateľka v odvolaní, dovolaní, ako aj v ústavnej sťažnosti vznesla dva hlavné argumenty. Odvolací súd oba jej argumenty zamietol bez uvedenia konkrétnych dôvodov. Prvý argument sťažovateľky, že konanie nemalo byť zastavené, pretože odporca mal právneho nástupcu, nebol preskúmaný ani najvyšším súdom, ani ústavným súdom. Druhým argumentom, že súdy mali namiesto zastavenia konanie prerušiť do výsledku iného konania, v ktorom sa rozhodovalo o otázke predbežnej povahy vo vzťahu ku sťažovateľkinmu konaniu, sa najvyšší súd zaoberal iba z hľadiska toho, či predstavoval dôvod pre prípustnosť jej dovolania. Pokiaľ ide o ústavný súd, námietky sťažovateľky, týkajúce sa rozhodnutia krajského súdu, neboli preskúmané z dôvodu, že príslušnú časť sťažnosti odmietol ako oneskorenú. Preskúmanie rozhodnutia najvyššieho súdu ústavným súdom bolo obmedzené na otázku, či bol alebo nebol naplnený dôvod pre prípustnosť dovolania. Súd síce zobral na vedomie konštatovania ústavného súdu vo vzťahu k druhému argumentu sťažovateľky, avšak jeho prerokovanie považoval za nepresvedčivé a okrajové. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s odkazom na svoj rozsudok *Franek proti Slovenskej republike* z 11. februára 2014 konštatoval, že odmietnutím časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa rozhodnutia odvolacieho súdu ústavný súd vylúčil zo svojej prieskumnej právomoci podstatnú časť argumentov sťažovateľky. Súd preto dospel k záveru, že sťažovateľkine „právo na súd“ nebolo rešpektované a teda **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru**. Vzhľadom na tejto záver nepovažoval za potrebné preskúmať osobitne námietku týkajúcu sa svojoľnosti rozhodnutí všeobecných súdov.

Sťažovateľka požadovala 1 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 500 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. Súd konštatoval, že zistenie o porušení práv sťažovateľky podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru predstavuje samo osebe dostatočné spravodlivé zadost'učinenie za akúkoľvek nemajetkovú ujmu, ktorú mohla utrpieť. Ako náhradu nákladov a výdavkov priznal sťažovateľke požadovaných 500 EUR.

BITTÓ A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok zo 7. júla 2015

Rozsudok sa týka spravodlivého zadost'učinenia v prípade sťažnosti č. 30255/09 proti Slovenskej republike, ktorú predložilo 21 slovenských štátnych občanov, ktorí sú vlastníkami alebo spoluvlastníkmi bytových domov, na ktoré sa vzťahuje systém regulovaného nájomného. Súd rozsudkom z 28. januára 2014 rozhodol o porušení práva na pokojné užívanie majetku sťažovateľov, zaručeného článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru a otázku spravodlivého zadost'učinenia odročil na ďalšie konanie.

Sťažovatelia požadovali spolu 7 971 368,54 EUR ako náhradu majetkovej škody. Okrem toho každý z nich požadoval 50 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Z titulu nákladov a výdavkov si uplatnili spolu 218 914 EUR.

Súd v rozsudku zdôraznil, že nie je v zásade viazaný znaleckými odhadmi predloženými účastníkmi sporu. Jednotlivým sťažovateľom priznal sumy pokrývajúce

náhradu majetkovej škody aj nemajetkovej ujmy, pohybujúce sa od 32 000 EUR do 216 000 EUR, spolu vo výške 2 170 000 EUR.

Pokiaľ ide o náklady a výdavky, Súd akceptoval námietku vlády a nepriznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia pred vnútroštátnymi orgánmi, keďže tieto náklady neboli nevyhnutne vynaložené za účelom odstránenia porušenia Dohovoru. Čo sa týka nákladov a výdavkov vynaložených v konaní podľa Dohovoru, stotožnil sa s námietkami vlády a považoval uplatnené nároky za prehnané. Sťažovateľom priznal 25 % sumy uplatnenej z titulu znaleckého dokazovania, t. j. 29 351 EUR a 50 % sumy uplatnenej z titulu právneho zastúpenia v konaní podľa Dohovoru, t. j. 42 613 EUR. Ďalej im priznal sumu 7 958 EUR pokrývajúcu ďalšie náklady znaleckého dokazovania z roku 2010, náklady na preklady dokumentov a na odborné vyjadrenie. Celkovo teda sťažovateľom priznal ako náhradu nákladov a výdavkov sumu 79 922 EUR.

MASLÁK A ĎALŠÍ proti Slovenskej republike rozsudok zo 16. júla 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 11037/12, podanej proti Slovenskej republike tromi slovenskými štátnymi občanmi, pánom Miroslavom Maslákom, pánom Tomášom Ďurišom a pánom Vladimírom Haviarom. Sťažovatelia podľa článku 5 ods. 4 a 5 Dohovoru namietali, že o ich žiadosti o prepustenie z väzby z 2. a 10. mája a decembra 2010 (doplnenej v januári 2011) a o ich sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby zo 4. apríla 2011 nebolo urýchlene rozhodnuté a že im bolo odopreté vymožitelné právo na odškodnenie v tomto ohľade. Prípacom sťažovateľov sa niekoľkokrát zaoberal aj ústavný súd na základe sťažností podľa článku 127 ústavy, ten však nezistil porušenie práv sťažovateľov v napadnutých konaniach o väzbe a všetky ich ústavné sťažnosti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Súd rozsudkom zo 16. júla 2015 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd poznamenal, že posudzované obdobia rozhodovania vnútroštátnych súdov o väzbe trvali 48 dní, 83 dní, 40 dní (vo vzťahu k prvému sťažovateľovi) a 30 dní (vo vzťahu k druhému a tretiemu sťažovateľovi) na dvoch stupňoch konania a napokon 212 dní na jednom stupni a pred ústavným súdom. Ani v jednom prípade Súd nezistil, že by išlo o vec osobitnej zložitosti. Súd síce akceptoval, že v jednom z napadnutých konaní vznikli prierahy pričítateľné na vrub druhého a tretieho sťažovateľa, na druhej strane súdom vytkol, že v konaní o prepustenie z väzby z 10. mája 2010 došlo k prierahom v dôsledku predloženia nekompletného spisu odvolaciemu súdu a že trvalo takmer mesiac, kým bolo rozhodnuté na druhom stupni o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu o nevytlúčení v nadväznosti na uplatnenú námietku zaujatosti a kým bolo toto rozhodnutie doručené prvému sťažovateľovi. Súd s poukazom na svoju judikatúru dospel k záveru, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru** z dôvodu nedodržania požiadavky urýchlenosti vo všetkých štyroch napadnutých konaniach. Ďalej dospel k záveru, že sťažovatelia nemali k dispozícii vo vzťahu k zistenému porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru vymožitelné právo na odškodnenie a z tohto dôvodu konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 5 ods. 5 Dohovoru**.

Každý zo sťažovateľov požadoval 10 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 2 000 EUR ako náhradu za náklady a výdavky vynaložené pred vnútroštátnymi súdmi a pred Súdom. Súd

priznal každému zo sťažovateľov 6 500 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 1 500 EUR z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok ich nárokov zamietol.

ZACHAR A ČIERNY proti Slovenskej republike rozsudok z 21. júla 2015

Prípado vznikol na základe dvoch sťažností č. 29376/12 a 29384/12, podaných proti Slovenskej republike 10. mája 2012 dvoma slovenskými štátnymi občanmi, pánom Martinom Zacharom a pánom Tiborom Čiernym. Sťažovatelia sa podľa článku 6 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru sťažovali, že v trestnom konaní proti nim bolo porušené ich právo na spravodlivé konanie a procesné práva obhajoby. Predovšetkým namietali, že svojvoľným zľahčovaním skutočnej povahy obvinenia v počiatočnom štádiu konania ich štátne orgány pozbavili povinnej právnej pomoci, bez ktorej urobili priznania, ktoré boli následne proti nim použité pred súdmi.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. V auguste 2009 bolo začaté trestné stíhanie pre podozrenie z nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov. V novembri 2009 bola v priestoroch, ktoré sťažovatelia využívali ako hudobné štúdio, vykonaná prehliadka a zaistené dve digitálne váhy, rôzne náčinie používané na konzumáciu a balenie omamných a psychotropných látok a 11,724 gramov konope. Proti sťažovateľom bolo vznesené obvinenie z nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi v spolupáchateľstve podľa § 20 ods. 1 a § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona, pričom za tento zločin zákon umožňoval uložiť trest odňatia slobody na štyri až desať rokov. Sťažovatelia si obhajcu nezvolili. Boli vypočutí a k spáchaniu skutku sa priznali. Neskôr si sťažovatelia zvolili obhajcu. Vo februári 2010 vyšetrovateľ sťažovateľom oznámil, že dochádza k zmene právnej kvalifikácie skutku a že bude posudzovaný podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty tohto istého trestného činu, a to podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Za tento trestný čin spáchaný za priťažujúcich okolností sa ukladá trest odňatia slobody na desať až pätnásť rokov. Keďže predstavuje obzvlášť závažný zločin, podľa § 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je pri ňom povinné právne zastúpenie. V máji 2010 bola na sťažovateľov podaná obžaloba. V decembri 2010 Okresný súd Martin uznal sťažovateľov za vinných a odsúdil ich na trest odňatia slobody v trvaní šesť rokov a osem mesiacov. V marci 2011 Krajský súd v Žiline zrušil prvostupňový rozsudok, doplnil skutkové zistenia okresného súdu, uznal sťažovateľov za vinných a odsúdil ich na trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov. V novembri 2011 najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľov. Prípacom sa na základe sťažnosti sťažovateľov podľa článku 127 ústavy zaoberal aj ústavný súd, ktorý vo februári 2012 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Súd rozsudkom z 21. júla 2015 rozhodol o spojení sťažností a vyhlásil ich za prijateľné.

Vo vzťahu k podstate namietaného porušenia Súd poznamenal, že sťažovatelia sa už v prvých výpovediach priznali ku skutku spôsobom, ktorý naznačoval možnú klasifikáciu obvinenia podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty a táto kvalifikácia bola zaznačená aj v zápisniciach z ich prvých výpovedí. Poukázal však na to, že nie je v jeho právomoci rozhodnúť o tom, aká právna kvalifikácia skutku mala byť v prípade sťažovateľov použitá, ale jeho úlohou je posúdiť dodržanie práva na obhajobu. V tomto ohľade zdôraznil, že sťažovatelia sa v počiatočnom štádiu konania vzdali svojho práva na obhajcu. Urobili tak

v situácii, keď boli obvinení podľa základnej skutkovej podstaty a boli o svojich procesných právach poučení bez ďalšieho vysvetlenia na predtlačných formulároch zápisníc z výsluchov. V tom čase však už jednoznačne existovala možnosť, že neskôr môže dôjsť k zmene právnej kvalifikácie skutku, ktorá bude mať významný vplyv na možnú trestnú sadzbu. Sťažovatelia však o týchto skutočnostiach poučení neboli. Vzdanie sa práva na obhajcu zo strany sťažovateľov teda nesprevádzali záruky zodpovedajúce významu tohto úkonu a tento nedostatok nebol napravený ani v neskoršom priebehu trestného konania. Krajský súd síce vylúčil spomedzi dôkazov výpovede sťažovateľov urobené v postavení podozrivých, tieto výpovede však podľa Súdu mali vplyv aj na neskoršie výpovede uskutočnené rovnako bez prítomnosti obhajcu, ktoré boli v konaní proti sťažovateľom použité. Súd v tejto súvislosti nepokladal za rozhodujúcu skutočnosť, na ktorú poukazovala vláda, že sťažovatelia svoje priznania potvrdili aj neskôr v prítomnosti obhajcu. Dospel k záveru, že záruka spravodlivosti obsiahnutá v článku 6 Dohovoru vyžadovala, aby sťažovatelia mali osoh z pomoci obhajcu od samého počiatku policajného vypočúvania, čo sa však nestalo a tento nedostatok nebol napravený ani v neskoršom priebehu konania. V dôsledku toho Súd konštatoval, že ich právo na právne zastúpenie a privilégium neobviňovať samých seba neboli dodržané a preto **došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 v spojení s článkom 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru**. Vzhľadom na tento záver nepovažoval za potrebné preskúmať samostatne podstatu námietok vznesených podľa zvyšných ustanovení článku 6 ods. 3 Dohovoru.

Sťažovatelia si neuplatnili žiaden nárok na náhradu škody a uviedli, že ich cieľom bolo, aby došlo k obnoveniu konania a aby mali spravodlivý proces. Súd v tejto súvislosti konštatoval, že slovenský právny poriadok umožňuje sťažovateľom na základe rozsudku Súdu podať návrh na obnovu trestného konania, čo za okolností posudzovaného prípadu predstavuje najvhodnejšiu nápravu. Pokiaľ ide o náhradu nákladov a výdavkov, každý zo sťažovateľov požadoval 284,08 EUR. Súd každému zo sťažovateľov priznal požadovanú sumu v plnom rozsahu.

FRISANCHO PEREA proti Slovenskej republike rozsudok z 21. júla 2015

Prípad vznikol na základe sťažnosti č. 383/13, podanej proti Slovenskej republike 27. decembra 2012 peruánskym štátnym občanom, pánom José Augustom Frisanchom Pereom, žijúcim v USA. Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Sťažovateľ sa v roku 1999 oženil so Slovenkou a počas manželstva sa im narodili tri deti. Rodina žila spolu v USA do júla 2010, kedy sa matka s deťmi odsťahovala a v auguste 2010 odišli na Slovensko. Sťažovateľ následne inicioval konanie o návrat detí do USA podľa Haagskeho dohovoru. Konanie prebiehalo na dvoch stupňoch a právoplatne sa skončilo v máji 2011, pričom súdy vyhovelí žalobe sťažovateľa a nariadili návrat detí do USA. Sťažovateľ podal návrh na súdny výkon rozhodnutia. Okresný súd vydal exekučný príkaz, ktorý však krajský súd zrušil na základe odvolania matky, ktorá medzičasom napadla rozhodnutie potvrdzujúce nariadenie návratu na ústavnom súde, ktorý v decembri 2011 jej sťažnosť prijal a odložil vykonateľnosť rozhodnutia do skončenia konania na ústavnom súde. Nálezom z mája 2012 ústavný súd konštatoval porušenie práv matky, zrušil rozhodnutie potvrdzujúce nariadenie návratu detí do USA a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Na podanie sťažovateľa, ktorý sa domáhal postavenia vedľajšieho účastníka v konaní pred ústavným súdom, neprihliadol z dôvodu, že zákon o ústavnom súde nepriznával tretím stranám právo intervenovať v konaní o sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Konanie o návrat bolo napokon

v novembri 2014 zastavené z dôvodu, že matka a deti sa presťahovali do Maďarska a slovenské súdy stratili príslušnosť rozhodovať vo veci. Medzičasom sťažovateľ podal sťažnosť podľa článku 127 ústavy, v ktorej okrem iného namietal, že konanie o výkon rozhodnutia nebolo spravodlivé. Ústavný súd v novembri 2013 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ podľa článku 6, 8 a 13 Dohovoru pred Súdom namietal, že rozhodnutie ústavného súdu z decembra 2011 o odklade vykonateľnosti rozhodnutia mu nebolo doručené, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa konania iniciovaného matkou na ústavnom súde napriek tomu, že mal na výsledku konania priamy záujem a že nález ústavného súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie potvrdzujúce nariadenie návratu detí, zmaril celý účel konania podľa Haagskeho dohovoru. V tejto súvislosti tiež podľa článku 13 Dohovoru namietal, že nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy.

Súd rozsudkom z 21. júla 2015 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s argumentáciou vlády, že sťažovateľ mohol podať v súvislosti so zrušeným rozhodnutím krajského súdu žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a vzniesť námietky vo vzťahu ku konaniu nasledujúcemu po náleze ústavného súdu prostredníctvom ústavnej sťažnosti. Súd poznamenal, že sťažnosť sa týka konania pred ústavným súdom a dôsledkov jeho rozhodnutí na konanie o výkon rozhodnutia a na samotné konanie o návrat. Netýka sa teda rozhodnutia z apríla 2011, ktoré bolo v prospech sťažovateľa, ani ďalšieho priebehu konania o návrat. Súd preto námietku vlády o nevyčerpaní vnútroštátnych prostriedkov nápravy zamietol.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti Súd najskôr poznamenal, že námietky sťažovateľa viac spadajú do preskúmania podľa článku 8 Dohovoru. Poznamenal, že nález ústavného súdu nevyvoláva otázku zákonnosti a pripustil, že sledoval legitímny cieľ, ktorým bola ochrana práv a slobôd detí a ich matky. Pokiaľ však ide o požiadavku dodržania spravodlivej rovnováhy medzi súperiáciami záujmami, Súd zdôraznil osobitný význam procesného postavenia a ochrany sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom. V tejto súvislosti poukázal na svoje závery prijaté v rozsudku *López Guió proti Slovenskej republike* z 3. júna 2014, v ktorom konštatoval, že v zákone o ústavnom súde neexistoval žiaden priamy zákonný základ pre intervenciu tretích strán v konaní o ústavnej sťažnosti a že subsidiárna aplikácia príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o vedľajšom účastníctve bola v praxi ústavného súdu v danom čase nepresvedčivá. Hoci Súd konštatoval, že prax ústavného súdu sa v tomto ohľade medzičasom zmenila, poukázal na skutočnosť, že ústavný súd v posudzovanom prípade nevyhovel žiadosti sťažovateľa o vedľajšie účastníctvo v konaní. Podľa názoru Súdu, nedostatok procesnej ochrany pre sťažovateľa bol umocnený skutočnosťou, že sťažovateľ nemal možnosť v konaní o výkon rozhodnutia reagovať na rozhodnutie ústavného súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutia a aj keby takúto možnosť mal, prípadná odpoveď by bola bez akéhokoľvek právneho účinku. Ďalej Súd prihliadol aj na vyjadrenie predsedu Okresného súdu Bratislava II v inom nesúvisiacom prípade medzinárodného únosu dieťaťa, ktoré evokuje, že prípustnosť dovolania a mimoriadneho dovolania v konaní o návrat môže viesť k popretiu účelu konania podľa Haagskeho dohovoru. Ďalej uviedol, že vrátenie veci všeobecným súdom konanie predĺžilo, v dôsledku čoho počas dlhého obdobia absentovalo rozhodnutie o statuse detí, a že takýto stav nemožno považovať za súladný s najlepším záujmom dieťaťa. Vzhľadom na uvedené Súd dospel k záveru, že Slovenská republika nezabezpečila sťažovateľovi právo na rešpektovanie jeho rodinného života a konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.**

Sťažovateľ si uplatnil 500 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 39 887,52 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov na vnútroštátnej úrovni a pred Súdom a 20 000 amerických dolárov z titulu trov právneho zastúpenia v Spojených štátoch amerických a v Maďarsku a z titulu cestovných nákladov na Slovensko. Súd mu priznal 19 500 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a sumu 7 500 EUR pokrývajúcu všetky náklady a výdavky. Zvyšok jeho nárokov zamietol.

JAVOR A JAVOROVÁ proti Slovenskej republike rozsudok z 15. septembra 2015

Prípado vznikol na základe sťažnosti č. 42360/10, podanej proti Slovenskej republike 15. júla 2010 slovenskými štátnymi občanmi, pánom Jozefom Javorom a pani Evou Javorovou. Sťažovatelia sa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru sťažovali na porušenie ich práva na prerokovanie veci v primeranej lehote v trestnom konaní, v ktorom mali postavenie poškodených. Trestné konanie bolo uznesením vyšetrovateľa zastavené z dôvodu, že trestný čin nebol spáchaný a teda sa skončilo bez vznesenia obvinenia voči konkrétnej osobe.

Dĺžkou trestného konania v časti týkajúcej sa ich nároku na náhradu škody sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd ju v marci 2010 odmietol v súlade so svojou judikatúrou z dôvodu, že sťažovatelia ako poškodení v trestnom konaní vedenom vo veci bez vznesenia obvinenia sa nemôžu domáhať vyslovenia porušenia svojho základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov.

Súd rozsudkom z 15. septembra 2015 vyhlásil sťažnosť za prijateľnú.

Pokiaľ ide o prijateľnosť sťažnosti, Súd sa nestotožnil s námietkou vlády, ktorá s odkazom na rozhodnutie ústavného súdu argumentovala, že až vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe je tým momentom, ktorý dáva možnosť poškodenému v trestnom konaní uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z nej robí „vec“, na ktorej prerokovanie bez zbytočných priet'ahov má nárok. Súd uviedol, že v prípade, ak sa zmluvná strana Dohovoru rozhodne poskytnúť tretím osobám možnosť podať nárok na náhradu škody v rámci trestného konania, musia byť zároveň dodržané záruky článku 6 Dohovoru. Slovenský právny poriadok nepochybne zakotvil možnosť uplatnenia nároku poškodených osôb v trestnom konaní. Súd poznamenal, že ak je takýto nárok riadne uplatnený, predstavuje prekážku uplatnenia rovnakého nároku pred všeobecnými súdmi a vyplývajú z neho ďalšie právne dôsledky. Aby bol takýto nárok považovaný za riadne uplatnený, musí byť z neho zrejmé, voči komu smeruje, jeho právny základ a výška sumy. Podľa slovenskej legislatívy a praxe všeobecných súdov je takýto nárok možné v trestnom konaní účinne uplatniť už pri podávaní trestného oznámenia a bez ohľadu na to, či bolo vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe, alebo nie. Súd preto nevidel žiaden dôvod na odchýlenie sa od svojej predchádzajúcej judikatúry, podľa ktorej sa garancie procesnej časti článku 6 Dohovoru aplikujú na nároky poškodených v trestnom konaní v Slovenskej republike a v tomto ohľade požívajú záruky článku 6 od momentu, kedy boli uplatnené.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti na dĺžku konania Súd poznamenal, že konanie týkajúce sa nároku na náhradu škody začalo jeho podaním 3. decembra 2002 a skončilo právoplatným zastavením trestného konania 1. februára 2010. Trvalo teda viac ako 7 rokov bez vydania jediného rozhodnutia týkajúceho sa nároku na náhradu škody. Súd ďalej poukázal na to,

že prípad nebol obzvlášť zložitý a že sťažovatelia k dĺžke konania neprispeli, avšak pokiaľ ide o postup vnútroštátnych orgánov, prokuratúrou boli opakovane zistené značné prieťahy. Dospel preto k záveru, že dĺžka predmetného konania nespĺňala požiadavku „primeranej lehoty“. V dôsledku toho konštatoval, že **došlo k porušeniu článku 6 Dohovoru**.

Sťažovatelia požadovali 6 086 EUR ako náhradu majetkovej škody a každý z nich si uplatnil aj 8 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej požadovali 2 013,80 EUR ako náhradu trov právneho zastúpenia vynaložených v konaní pred Súdom a 16,70 EUR ako náhradu poštovného. Súd nezistil príčinnú súvislosť medzi zisteným porušením a majetkovou škodou, preto tento nárok zamietol. Na druhej strane priznal sťažovateľom spoločne 5 200 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.